



| LIFE18 IPE/GR/000013

Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα

**ΔΙΕΘΝΕΣ ΘΕΜΑΤΙΚΟ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ #1: ΝΗΣΙΑ
ΜΗΔΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

Τίτλος: «Μεταμορφώνοντας
τα νησιά σε τόπους
μηδενικών αποβλήτων για
μία βιώσιμη ανάπτυξη».

ΠΡΑΚΤΙΚΑ



LIFE-IP CEI-Greece | LIFE18 IPE/GR/000013
Circular Economy Implementation in Greece
Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα

Τίτλος:	Proceedings of the workshop on “Integrated waste management and circular economy in insular/mountain areas”. Πρακτικά του εργαστηρίου «Ολοκληρωμένη διαχείριση αποβλήτων και κυκλική οικονομία σε νησιωτικές/ορεινές περιοχές».
Ομάδα Μελέτης:	Δίκτυο Αειφόρων Νήσων (ΔΑΦΝΗ) https://dafninetwork.gr/ Δέσποινα Μπακογιάννη
Δράση E2	EU-level and international dissemination and networking Διάχυση αποτελεσμάτων και δικτύωση με άλλα έργα και πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο
Υποδράση E2.2	EU and International Thematic workshops Ευρωπαϊκά και διεθνή θεματικά εργαστήρια
Εταίροι:	Δίκτυο Αειφόρων Νήσων (ΔΑΦΝΗ) Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΝ)
Παραδοτέο:	E2.D1
Ημερομηνία	03/05/2023
Είδος Αρχείου:	Παραδοτέο Διάχυσης Πληροφορίας, Έγγραφο Ελεύθερης Πρόσβασης
Έκδοση:	1.0
Υπεύθυνος Επικοινωνίας Εγγράφου:	Δέσποινα Μπακογιάννη dbakogianni@dafninetwork.gr
Email:	circulargreece@prv.ypeka.gr
Project website:	https://circulargreece.gr/el/



Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα LIFE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Την αποκλειστική ευθύνη της παρούσας έκδοσης φέρει ο συγγραφέας της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των περιεχομένων σ' αυτήν πληροφοριών.

The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the LIFE Programme of the European Union. The sole responsibility of this publication lies with the author. The European Union is not responsible for any use that may be made of the information contained therein.



Το έργο LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18IPE/GR/000013) συγχρηματοδοτείται από το Πράσινο Ταμείο.
The project LIFE-IP CEI-Greece (LIFE18 IPE/GR/000013) is co-funded by the Green Fund.



Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	5
Γενικές πληροφορίες.....	5
Σκοπός του εργαστηρίου.....	5
Ομιλητές	5
Συμμετέχοντες	6
2. Δομή εργαστηρίου - Ομιλίες.....	6
3. Παράρτημα.....	9
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ.....	9
PAGEREF _Toc134111596 \h ΛΙΣΤΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ	9
PAGEREF _Toc134111597 \h ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ.....	9
ΔΕΛΤΙΑ ΤΥΠΟΥ και ΑΛΛΟ ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	9



1. Εισαγωγή

Το διεθνές θεματικό εργαστήριο με θέμα **«Νησιά Μηδενικών Αποβλήτων, Μεταμορφώνοντας τα νησιά σε τόπους μηδενικών αποβλήτων για μία βιώσιμη ανάπτυξη»** είναι το πρώτο από μια σειρά εργαστηρίων, που έχουν σχεδιαστεί για να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της ΔΡΑΣΗΣ E.2: Διάχυση αποτελεσμάτων και δικτύωση με άλλα έργα και πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου.

Γενικές πληροφορίες

Η ημερομηνία διεξαγωγής του εργαστηρίου ήταν η Τρίτη 4 Απριλίου 2023, 12.00-14.45 (τοπική ώρα Ελλάδος). Η εκδήλωση είναι αποκλειστικά ψηφιακή, η γλώσσα ήταν η αγγλική, με ταυτόχρονη μετάφραση στα ελληνικά, και η παρακολούθηση ήταν δωρεάν για τους εγγεγραμμένους συμμετέχοντες.

Σκοπός του εργαστηρίου

Σκοπός του εργαστηρίου ήταν τόσο να εμπνεύσει τους νησιωτικούς Δήμους να ενισχύσουν την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών διαχείρισης αποβλήτων, ενεργοποιώντας τη σταδιακή μετάβαση των νησιωτικών κοινοτήτων σε βιώσιμες και κυκλικές, όσο και να ενισχύσει την ανταλλαγή καλών πρακτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ομιλητές

Εμπειρογνώμονες σε θέματα αποβλήτων και αρχές από προχωρημένα νησιά της Ελλάδας και από ολόκληρη την ΕΕ συμμετείχαν ως ομιλητές στο εργαστήριο. Ένα ευρύ κοινό ευρωπαϊκών φορέων υψηλού επιπέδου μοιράστηκε τις εξελίξεις της πολιτικής και οι τοπικές, περιφερειακές, εθνικές αρχές και ελληνικές Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αντάλλαξαν εμπειρίες και καλές πρακτικές.

Εκπρόσωποι ευρωπαϊκών φορέων όπως η Διάσκεψη των Απομακρυσμένων και Θαλάσσιων Περιφερειών της ΕΕ (Conference of Peripheral Maritime Regions), και τα Ευρωπαϊκά Δίκτυα Zero Waste Europe και ACR+, μετέφεραν τις εξελίξεις πολιτικής και χρηματοδότησης, ενώ εμπειρογνώμονες σε θέματα αποβλήτων, ΜΚΟ και εκπρόσωποι της νησιωτικής αυτοδιοίκησης παρουσίασαν τις εμπειρίες, τις πρακτικές και τις στρατηγικές τους στη διαχείριση αποβλήτων, καθώς και επιτυχημένα παραδείγματα εφαρμογής έργων προς την κατεύθυνση “μηδενικών αποβλήτων”. Οι συμμετέχοντες αντάλλαξαν απόψεις και ενημερώθηκαν από τους ομιλητές σχετικά με το πώς οι καλές πρακτικές μπορούν να μεταφερθούν στη δική τους περιοχή, το πλαίσιο και τις ανάγκες τους.



Συμμετέχοντες

Το εργαστήριο παρακολούθησαν 270 εγγεγραμμένοι συμμετέχοντες από 11 Χώρες της Ευρώπης.

Το 89% ήταν από την Ελλάδα και η πλειοψηφία αυτών από τη νησιωτική Χώρα, ενώ το υπόλοιπο 11% των συμμετεχόντων ήταν από τις εξής χώρες: Βέλγιο, Κροατία, Κύπρος, Εσθονία, Γαλλία, Πορτογαλία, Ολλανδία και Ισπανία.

Το 40% των συμμετεχόντων προερχόταν από εθνικές αρχές και αρχές της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης όπως φορείς χάραξης πολιτικής, Δήμοι και Περιφέρειες. Μεγάλο ποσοστό συμμετοχής (περίπου 25%) στο εργαστήριο είχαν και εκπρόσωποι ιδιοτήτων φορέων των οποίων οι δραστηριότητές τους σχετίζονται με τη διαχείριση αποβλήτων, την κυκλική οικονομία και τη βιωσιμότητα τόσο στο νησιωτικό χώρο όσο και σε απομακρυσμένες αλλά και αστικές περιοχές.

Τέλος, στο εργαστήριο συμμετείχαν φορείς εκπαίδευσης (πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας) και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών και μη κερδοσκοπικών οργανισμών.

2. Δομή εργαστηρίου - Ομιλίες

Το εργαστήριο δομήθηκε σε τέσσερα μέρη:

- Στο **πρώτο μέρος** παρουσιάστηκε ο σκοπός του εργαστηρίου από τον κ. Κ. Κομνηνό, Γενικό Διευθυντή του ΔΑΦΝΗ και απευθύνθηκε χαιρετισμός από τον κ. Μ. Γραφάκο, Γενικό Γραμματέα Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων (ΥΠΕΝ) και την κ. Σ. Παπαγεωργίου, μέλος της ομάδας παρακολούθησης του έργου (NEEMO EEIG). Επίσης, έγινε από την κ. Μ. Πλατή, υπεύθυνη διαχείρισης του έργου (ΥΠΕΝ) μια γενική επισκόπηση του έργου LIFE-IP CEI-Greece.
- Στο **δεύτερο** μέρος παρουσιάστηκαν ευρωπαϊκές πολιτικές και ευκαιρίες χρηματοδότησης για τις νησιωτικές περιοχές. Συγκεκριμένα, η κ. C. Guzzon, Γενική Γραμματέας (Islands Commission, CPMR) παρουσίασε το όραμα της CPMR για την ενσωμάτωση στρατηγικών στοχευμένων στις νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές στις Ευρωπαϊκές πολιτικές και χρηματοδοτήσεις. Στη συνέχεια, ο κ. Δ. Μπανούσης, Εμπειρογνώμονας σε θέματα περιβάλλοντος (Πράσινο Ταμείο) παρουσίασε ευκαιρίες χρηματοδότησης σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο στο θεματικά άξονα του περιβάλλοντος και του κλίματος.
- Στο **τρίτο** μέρος παρουσιάστηκαν επιτυχημένες εφαρμογές μηδενικών αποβλήτων και καλές πρακτικές στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, η κ. Δ. Μπακογιάννη, Επικεφαλής του Τομέα Διαχείρισης Αποβλήτων και Κυκλικής Οικονομίας του ΔΑΦΝΗ, ανέδειξε τις προκλήσεις και τις δυνατότητες σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων και την εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας στις ελληνικές νησιωτικές περιοχές και παρουσίασε τις επικείμενες δράσεις του έργου LIFE IP CEI-Greece στους 5 νησιωτικούς δήμους που συμμετέχουν στο έργο. Στη συνέχεια ο κ. Σ. Κοντός, Γενικός Γραμματέας του Δήμου Τήλου και ο κ. Αθ. Πολυχρονόπουλος, Πρόεδρος της



εταιρείας Polygreen παρουσίασαν το πρώτο ελληνικό νησί μηδενικών αποβλήτων στο πλαίσιο του έργου Tilos just Go Zero.

Στο τέλος του τρίτου μέρους, ακολούθησε συζήτηση με τη συμμετοχή εκπροσώπων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με τις δράσεις και τις εμπειρίες τους κατά την εφαρμογή δράσεων στον νησιωτικό χώρο στην κατεύθυνση μηδενικών αποβλήτων. Στη συζήτηση συμμετείχαν οι: κ. Γ. Σαρελάκου, Πρόεδρος της Aegean Rebreath, κ. Μ. Krosman, Πρόεδρος του Επαγγελματικού Αλιευτικού Συλλόγου Αμοργού, κ. Ζ. Κοντομανώλη, Υπεύθυνη του έργου Clean Blue Promise/Common Seas και ο κ. Κ. Τσουκαλά, Συντονιστής Τοπικών Δράσεων (WWF Greece).

- Το **τέταρτο** μέρος ήταν αφιερωμένο στις στρατηγικές επιτάχυνσης της μετάβασης προς τα μηδενικά απόβλητα και την κυκλική οικονομία σε διεθνές επίπεδο. Αρχικά παρουσιάστηκε η περίπτωση των Βαλεαρίδων Νήσων από τον κ. Sebastià Sansó i Jaume, Γενικό Διευθυντή της Διαχείρισης Αποβλήτων και Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και την κ. Marisa Forcén Nuñez, Υπεύθυνη για τη Διαχείριση Αποβλήτων και Μολυσμένων Εδαφών (Κυβέρνηση των Βαλεαρίδων Νήσων). Στη συνέχεια ο κ. F. Lembo, Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας (ACR+) μίλησε για τις προκλήσεις και τα πλεονεκτήματα των νησιών στη διαχείριση αποβλήτων, ενώ οι κ. K. Karjalainen, Επικεφαλής του Mission Zero Academy (Zero Waste Cities) και κ. Έλενα Οικονόμου, συνεργάτης του ECOREC/ ZWR mento παρουσίασαν τις “Πόλεις μηδενικών αποβλήτων” - μία μεθοδολογία για την υιοθέτηση μηδενικών αποβλήτων σε τοπικό επίπεδο. Τέλος, η κ. Οικονόμου παρουσίασε τις δυνατότητες εφαρμογής της μεθοδολογίας των Πόλεων Μηδενικών Αποβλήτων για τη διαχείριση των αποβλήτων στις νησιωτικές περιοχές.

Συμπερασματικά, κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, συζητήθηκε η δυναμική των νησιών να αποτελέσουν περιοχές εφαρμογής στρατηγικών μηδενικών αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες γεωγραφικές, οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις και δυνατότητές τους.

Η έντονη εποχικότητα των οικονομικών δραστηριοτήτων στο νησιωτικό χώρο, δεδομένης της επικέντρωσης αυτών στον τουρισμό, σε συνδυασμό με το αυξημένο μεταφορικό κόστος, την αδυναμία ανάπτυξης οικονομιών κλίμακας αλλά και συχνά την σύγκρουση χρήσεων γης και την αδυναμία χωροθέτησης κρίσιμων υποδομών, είναι ορισμένες από τις πτυχές που τονίστηκαν από τους ομιλητές.

Επίσης, από τους συμμετέχοντες φανερώθηκε ότι η διαχείριση αποβλήτων στα νησιά αποτελεί μια μεγάλη πρόκληση αυξάνοντας τις πιέσεις στα ευαίσθητα και μοναδικά νησιωτικά οικοσυστήματα αλλά και μια δυνατότητα να εφαρμοστούν πρακτικές μηδενικών αποβλήτων, ειδικά σε νησιά μικρότερου μεγέθους.



| LIFE18 IPE/GR/000013

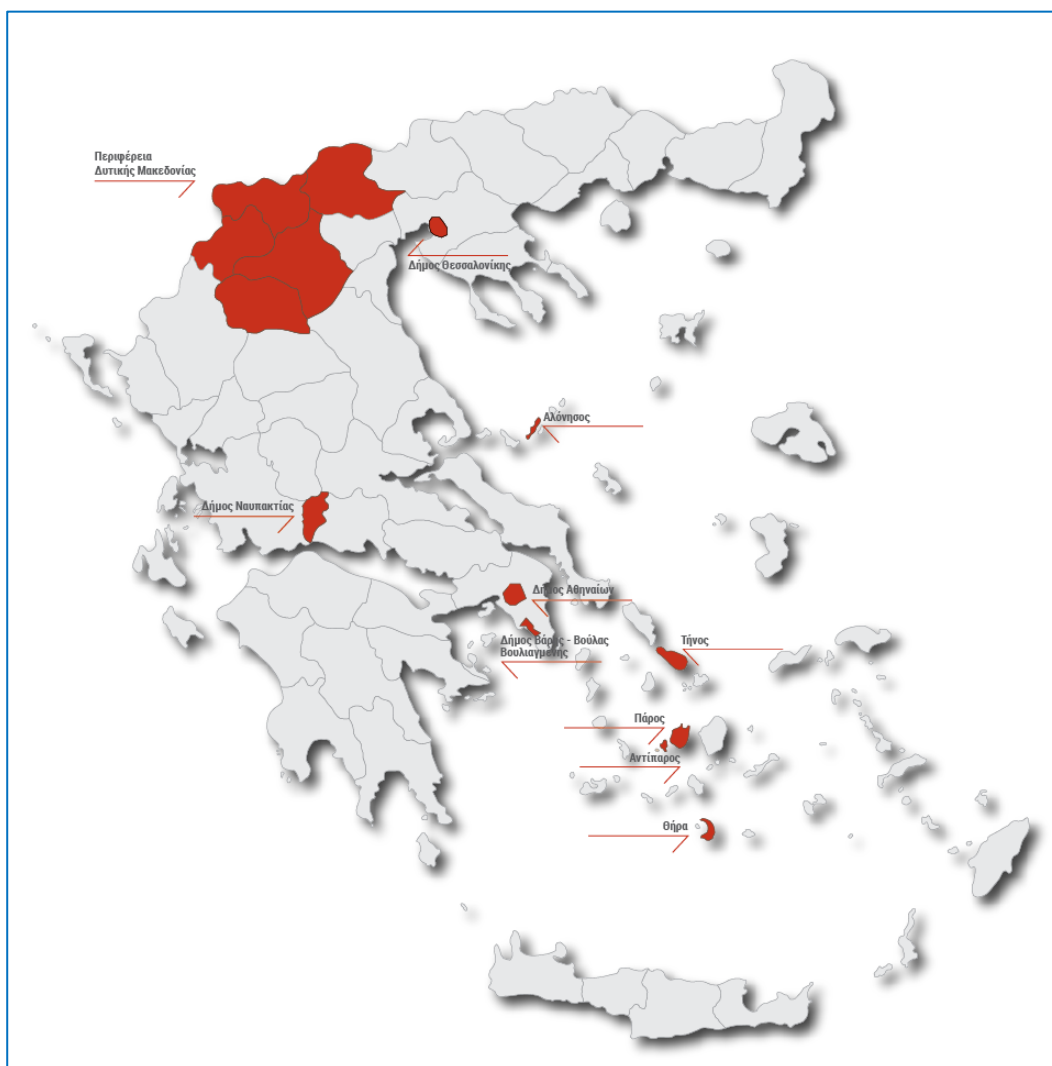
Εφαρμογή της Κυκλικής Οικονομίας στην Ελλάδα

Ευρωπαϊκά και Διεθνή Θεματικά Εργαστήρια



Τίτλος:
«Μεταμορφώνοντας
τα νησιά σε τόπους
μηδενικών
αποβλήτων για μία
βιώσιμη ανάπτυξη».

ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ



Οι πιλοτικές περιοχές του έργου LIFE-IP CEI-Greece.

